2039 (2023-2024) – Nr. 1
ingediend op 26 februari 2024 (2023-2024)

Ontwerp van decreet

tot wijziging
van het decreet van 18 juli 2008 betreffende
het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer,
wat betreft de taken van de Vlaamse Toezichtcommissie

Vlaams Parlement

verzendcode: FIN

INHOUD

Memorie van toelichting 3
Voorontwerp van decreet.....13
Advies van de Vlaamse Toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens 17
Advies van de Raad van State 27
Ontwerp van decreet.....39

ONTWERP VAN DECREET TOT WIJZIGING VAN HET DECREET VAN 18 JULI 2008 BETREFFENDE HET ELEKTRONISCHE BESTUURLIJKE GEGEVENSVERKEER, WAT BETREFT DE TAKEN VAN DE VLAAMSE TOEZICHTCOMMISSIE

Samenvatting

Met dit ontwerp van decreet wordt decretaal vastgelegd dat de Vlaamse toezichtcommissie ter uitvoering van artikel 51, lid 3, en artikel 68, lid 4, van de algemene verordening gegevensbescherming haar volle medewerking verleent aan de Gegevensbeschermingsautoriteit als gezamenlijke vertegenwoordiger in het Europees Comité voor gegevensbescherming, alsook in het kader van het Europees coherentiemechanisme.

MEMORIE VAN TOELICHTING

I. SITUERING

Via voorliggend ontwerp van decreet wordt in het decreet van 18 juli 2008 decretaal verankerd dat de Vlaamse toezichtcommissie haar volle medewerking verleent aan de Gegevensbeschermingsautoriteit in het kader van het Europees coherentiemechanisme, voorzien in de algemene verordening gegevensbescherming (AVG) en aan de GBA als de gezamenlijke vertegenwoordiger in het Europees Comité voor gegevensbescherming.

Deze bepaling is een gevolg van het arrest van het Grondwettelijk Hof nr. 26/202. Het Grondwettelijk Hof wijst er immers in zijn arrest nr. 26/2023 van 16 februari 2023 op dat de gemeenschappen en gewesten bevoegd zijn om een instantie op te richten die belast is met het toezicht op de naleving van de verwerking van persoonsgegevens in de aangelegenheden waarvoor zij bevoegd zijn. Volgens het Grondwettelijk Hof zijn de gemeenschappen en de gewesten niet alleen bevoegd om een toezichthoudende instantie op te richten die belast is met het toezicht op de naleving van de specifieke en aanvullende regels die zij uitvaardigen voor de verwerking van persoonsgegevens in de aangelegenheden waarvoor zij bevoegd zijn, maar omvat dit ook het toezicht op de naleving van "de algemene federale regelgeving die als minimumregeling geldt in de aan gemeenschappen en de gewesten toegewezen aangelegenheden". Wat de naleving van artikel 36, lid 4, AVG betreft, heeft het Hof niet uitgesloten dat de VTC als een bevoegde toezichthoudende autoriteit in de zin van de AVG zou worden beschouwd. Het Hof meende echter dat er niet was voldaan aan een aantal procedureregels, zodat de VTC, vooralsnog, niet kon worden beschouwd als een bevoegde toezichthoudende autoriteit. Concreet is het Grondwettelijk Hof van oordeel (1) dat de VTC dient te worden aangemeld bij de bevoegde instellingen van de Europese Unie als bevoegde toezichthoudende autoriteit, (2) dat er binnen België één toezichthoudende autoriteit moet worden aangewezen die de verschillende autoriteiten in het Europees Comité voor gegevensbescherming vertegenwoordigt (cf. artikel 51, lid 3, AVG) en (3) dat de procedure moet worden vastgesteld om ervoor te zorgen dat "de andere autoriteiten" de regels in verband met het in artikel 63 AVG bedoelde coherentiemechanisme naleven (cf. artikel 51, lid 3, AVG).

Via voorliggend ontwerp van decreet wordt aangegeven dat de VTC haar volle medewerking verleent aan de GBA die de gezamenlijke vertegenwoordiger in het Europees Comité voor gegevensbescherming is alsook in het kader van het Europees coherentiemechanisme.

II. Reactie van de Gegevensbeschermingsautoriteit

Op 11 januari 2024 heeft de GBA per mail laten weten dat de adviesaanvraag "*onontvankelijk* is, aangezien ingevolge artikel 23, §1, WOG[1], gelezen in samenhang met de artikelen 36.4 en 51 AVG, de adviesbevoegdheid van het Kenniscentrum louter betrekking heeft op normatieve ontwerpen die an sich betrekking hebben op de verwerking van persoonsgegevens, doch niet op ontwerpbepalingen die exclusief raken aan de bevoegdheidsverdeling tussen de Gegevensbeschermingsautoriteit en de Vlaamse Toezichtscommissie, noch op deze die betrekking hebben op de tenuitvoerlegging van het Europees coherentiemechanisme.

In secundaire orde, vraagt het Kenniscentrum zich in het licht van het arrest van het Grondwettelijk Hof nr. 26/2023 en het arrest van het Marktenhof nr. 2022/AR/457 (dat de beslissing ten gronde van de Geschillenkamer nr. 31/2022 betreffende de (op heden exclusieve) bevoegdheid van de Gegevensbeschermingsautoriteit om toezicht te houden op de naleving van de AVG bevestigd) af of het ter zake niet noodzakelijk is om inzake de bevoegdheidsverdeling tussen de Gegevensbeschermingsautoriteit en de VTC *eerst een samenwerkingsakkoord* in de zin van artikel 92bis van de Bijzondere Wet tot hervorming der instellingen te sluiten. Dergelijk akkoord zal dan aan het Kenniscentrum ter advies voorgelegd moeten worden *mocht het op een verwerking van persoonsgegevens betrekking hebben*.".

- ⇨ Het vooralsnog ontbreken van een dergelijk samenwerkingsakkoord mag niet verhinderen dat de VTC als volwaardige toezichthoudende autoriteit bij de Europese Commissie kan worden aangemeld, m.a.w. dat ingevolge de kennisgeving de VTC als volwaardige toezichthouder kan optreden en aldus adviesinwinning bij de GBA niet meer verplicht is.
  Zo dient erop gewezen te worden dat in artikel 51, lid 3, AVG consequent sprake is van de "andere autoriteiten". Zowel voor de verplichtingen inzake de vertegenwoordiging in het Europees Comité voor gegevensbescherming als voor de naleving van het coherentiemechanisme bepaalt artikel 51, lid 3, AVG immers dat er afspraken moeten worden gemaakt met de andere "autoriteiten". In overweging 119 AVG kan bovendien het volgende worden gelezen: "Wanneer een lidstaat meerdere toezichthoudende autoriteiten instelt, dient die lidstaat bij wet mechanismen in te stellen om ervoor te zorgen dat de toezichthoudende autoriteiten effectief deelnemen aan het coherentiemechanisme. De lidstaat in kwestie dient met name de toezichthoudende autoriteit aan te wijzen die optreedt als enig contactpunt voor de effectieve deelname van die autoriteiten aan de toetsing, teneinde een vlotte en soepele samenwerking met andere toezichthoudende autoriteiten, het Comité en de Commissie te verzekeren." De bedoeling van de Europese wetgever is aldus om te voorzien in "mechanismen" die een effectieve deelname van de toezichthoudende autoriteiten van een lidstaat aan het coherentiemechanisme garanderen en de samenwerking op Europees niveau te verzekeren. Dit wijst erop dat de betrokken instanties dus door de Europese wetgever al als toezichthoudende autoriteiten in de zin van het AVG worden beschouwd, zodra zij zijn "ingesteld" (lees: zodra zij op grond van het nationale recht zijn opgericht en zij zijn aangemeld bij de Europese Commissie) *en dat daarna pas*, d.i. in aanwezigheid van een

[1] Wet van 3 december 2017 tot oprichting van de Gegevensbeschermingsautoriteit.

bijkomende toezichthoudende autoriteit, het aspect van het Europees coherentiemechanisme en het samenwerkings- en vertegenwoordigingsmechanisme aan de orde komen in de relatie tussen die toezichthoudende autoriteiten. Dat is ook logisch. De noodzaak om afspraken te maken inzake de vertegenwoordiging in het Europees Comité voor gegevensbescherming en de naleving van het coherentiemechanisme dringt zich immers maar op zodra er sprake is van "meerdere toezichthoudende autoriteiten". Het maken van afspraken in het kader van het samenwerkingsmechanisme en het vertegenwoordigingsmechanisme via desgevallend een samenwerkingsakkoord zijn aldus verplichtingen *die volgen* uit het feit dat een autoriteit is aangemeld bij de commissie als toezichthoudende autoriteit, maar geen constitutieve voorwaarden om een toezichthouder in de zin van de AVG te zijn. Deze afspraken kunnen pas worden geformaliseerd na de kennisgeving bij de Europese Commissie.

⇨ Zie ook in die zin het advies van de Raad van State (zie verder).

III. Advies van de Vlaamse toezichtcommissie

In haar advies VTC nr. 2024/006 van 16 januari 2024, juicht de VTC toe dat de Vlaamse regering initiatieven opzet om voor een doorbraak te zorgen opdat België zou kunnen voldoen aan haar Europeesrechtelijke verplichtingen die voortvloeien uit de AVG, maar wijst erop dat er ook nog verdere stappen nodig zullen zijn voor het bereiken van dit doel.
De verplichting tot samenwerking geldt reeds voor alle autoriteiten met toepassing van de voornoemde bepalingen van de AVG. Uit het arrest van het Grondwettelijke Hof blijkt dat de relatie tussen de federale[2] en deelstatelijke toezichthoudende autoriteiten niet berust op ondergeschiktheid, maar op gelijkwaardigheid. Om die reden dienen de internrechtelijke afspraken voor de werking van het coherentiemechanisme en de vertegenwoordiging van België in de Board[3] bij samenwerkingsakkoord te worden uitgewerkt, De federale loyauteit vereist dat alle bestuursniveaus samenwerken om dit samenwerkingsakkoord zo snel mogelijk af te sluiten.

De VTC maakt van de gelegenheid gebruik om haar visie op de bevoegdheid van de VTC en de GBA en de met de bevoegde toezichthoudende autoriteiten, vermeld in titel 2 en 3 van de wet van 30 juli 2018 te verduidelijken. Volgens de VTC is zij, zeker sinds ze aangemeld is als toezichthoudende autoriteit bij de Europese Commissie op 3 maart 2023[4], een volwaardige toezichthoudende autoriteit zoals bedoeld in artikel 58 AVG. Op basis daarvan kan er samengewerkt worden zoals vereist door artikel 63 AVG met de andere toezichthoudende autoriteiten, in het bijzonder de federale. Om die samenwerking praktisch en juridisch correct mogelijk te maken moeten er een samenwerkingsovereenkomst, en eventueel ook protocollen worden afgesloten. De VTC was, en blijft, steeds beschikbaar voor samenwerking met de GBA op dit punt.

---

[2] De federale toezichthoudende autoriteiten zijn: de Gegevensbeschermingsautoriteit (GBA), het Controleorgaan op de politionele informatie (COC), het Vast Comité van Toezicht op de Inlichtingendiensten (VCI) en het Vast Comité van Toezicht op de Politiediensten (VCP). Zij sloten op 24 november 2020 een samenwerkingsprotocol: https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/samenwerkingsprotocol-tussen-de-belgische-federale-toezichthoudende-autoriteiten-op-het-vlak-van-dataprotectie.pdf
[3] Het Europees Comité voor gegevensbescherming.
[4] Zie punt 4.1 van het advies van de Raad van State.

Wat de vertegenwoordiging zoals bedoeld in artikel 68 AVG betreft, wijst de VTC erop dat er zich momenteel ook een probleem stelt voor de federale toezichthoudende autoriteiten, aangezien het coherentiemechanisme en de vertegenwoordiging van België enkel afdoende kan worden gegarandeerd door middel van het afsluiten van een samenwerkingsakkoord. België voldoet op dit ogenblik niet langer aan haar Europeesrechtelijke verplichtingen die voortvloeien uit de AVG.

De VTC onderschrijft de insteek van artikel 2 ten volle, maar wil hierbij volledigheidshalve opmerken dat er eigenlijk geen nood is aan waarneming, maar (in bepaalde gevallen) aan *de mogelijkheid* om bepaalde punten te bespreken en aan uitwisseling van informatie, met name in geval van een eventuele toepassing van het coherentiemechanisme en in het algemeen van de verrichtingen van de Board. De VTC merkt tenslotte bij de memorie bij artikel 3 op dat het niet alleen ook het toezicht op de naleving van "de algemene federale regelgeving" betreft, maar ook het toezicht op de AVG zelf.

- ⇨ Met waarnemer wordt bedoeld dat de GBA-afgevaardigde geen stemrecht heeft.
- ⇨ Artikel 10/1, eerste lid, van het e-govdecreet bepaalt al uitdrukkelijk dat de VTC verantwoordelijk is voor het toezicht op de naleving van de AVG door de instanties. In de memorie is bij artikel 3 enkel geciteerd uit het arrest GWH. Uiteraard komt dat boven op het toezicht op de AVG.

IV. Advies van de Raad van State

In zijn advies 75.146/3 van 20 februari 2024 stelt de Raad van State dat pas nadat in een "officiële kennisgeving namens België" aan de Europese Commissie is meegedeeld dat de Vlaamse toezichtcommissie is opgericht als een toezichthoudende autoriteit en wat de bevoegdheid ervan is (en dus de bevoegdheidsverdeling met de Gegevensbeschermingsautoriteit), in antwoord op de eerste en de tweede vraag van de Europese Commissie, kan ze officieel akte nemen van de instelling van de Vlaamse toezichtcommissie als toezichthoudende autoriteit.

Wat betreft de verplichting om een toezichthoudende autoriteit aan te wijzen die de verschillende Belgische toezichtautoriteiten in het Europees Comité voor gegevensbescherming moet vertegenwoordigen, overeenkomstig de artikelen 51, lid 3, en 68, lid 4, AVG, stelde het Grondwettelijk Hof zelf vast dat de Gegevensbeschermingsautoriteit thans de onderscheiden Belgische autoriteiten vertegenwoordigt.[5] Dat is ook met zoveel woorden bepaald in de artikelen 56/1 en 116 van de wet van 3 december 2017.
Los van de vraag of die aanwijzing van de Gegevensbeschermingsautoriteit tot stand is gekomen na samenspraak met de gemeenschappen en de gewesten,[6] moet worden vastgesteld dat die aanwijzing is gebeurd bij de voornoemde artikelen 56/1 en 116 van de wet van 3 december 2017 en bovendien niet in vraag wordt gesteld bij de ontworpen regeling, maar volledig onverlet wordt gelaten, in die zin dat wordt bepaald bij het ontworpen artikel 10/7, § 3, vijfde lid, van het decreet van 18 juli 2008 (artikel 3 van het voorontwerp), dat "de Vlaamse toezichtcommissie haar medewerking [verleent] aan de voormelde

[5] GwH 16 februari 2023, nr. 26/2023, B.30.8, tweede alinea, met verwijzing naar https://edpb.europa.eu/about-edpb/about-edpb/members_nl#member-be.
[6] Zoals de Raad van State heeft opgemerkt in adv.RvS 63.192/2 van 19 april 2018 over een voorontwerp dat heeft geleid tot de wet van 30 juli 2018 'betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens', *Parl.St.* Kamer 2017-18, nr. 54-3126/001, 411.

Gegevensbeschermingsautoriteit in functie van de rol van gezamenlijke vertegenwoordiger als vermeld in artikel 116 van de voormelde wet van 3 december 2017". *De ontworpen regeling doet dan ook geen afbreuk aan de bestaande aanwijzing van de Gegevensbeschermingsautoriteit als enige vertegenwoordiger in het Europees Comité voor gegevensbescherming.*
Van haar kant hoeft de federale overheid de aanwijzing van de Gegevensbeschermingsautoriteit als vertegenwoordiger van de Vlaamse toezichtcommissie in het Europees Comité voor gegevensbescherming niet opnieuw te formaliseren, aangezien kan worden aangenomen dat de artikelen 56/1 en 116 van de wet van 3 december 2017 die vertegenwoordigende rol voor alle Belgische toezichthoudende autoriteiten, ook eventuele toekomstige, bevestigt.
De conclusie is dan ook dat het volstaat dat aan de Europese Commissie wordt meegedeeld dat geen wijziging wordt aangebracht aan de vertegenwoordiging, door de Gegevensbeschermingsautoriteit, van de Belgische toezichthoudende autoriteiten in het Europees Comité voor gegevensbescherming,[7] gelet op hetgeen ter zake wordt bepaald in het aan te nemen decreet.

Het vereiste dat een procedure moet worden vastgesteld om ervoor te zorgen dat de Vlaamse toezichtcommissie de regels in verband met het in artikel 63 AVG bedoelde coherentiemechanisme naleeft, waaraan het Grondwettelijk Hof refereert,[8] stamt uit artikel 51, lid 3, AVG. Dat coherentiemechanisme wordt geregeld in de artikelen 63 en volgende AVG. Het mechanisme moet ervoor zorgen "dat deze verordening in de gehele Unie consequent wordt toegepast".[9] Het houdt in dat het Europees Comité voor gegevensbescherming, enerzijds, advies geeft over bepaalde door de toezichthoudende autoriteiten mee te delen onderwerpen[10] en, anderzijds, op verzoek van een toezichthoudende autoriteit, de voorzitter van het Comité of de Europese Commissie, aangelegenheden van algemene strekking of met rechtsgevolgen in meer dan één lidstaat onderzoekt wanneer een bevoegde toezichthoudende autoriteit haar verplichtingen tot wederzijdse bijstand overeenkomstig artikel 61 AVG, of tot gezamenlijke werkzaamheden overeenkomstig artikel 62 AVG, niet nakomt.[11] In afwachting van het advies kan het ontwerpbesluit van de betrokken toezichthoudende autoriteit niet worden genomen.[12] Indien de toezichthoudende autoriteit het advies niet volgt of niet vraagt wanneer het is voorgeschreven, stelt het Comité een bindend besluit vast.[13] Er is ook voorzien in een spoedprocedure wanneer er dringend moet worden opgetreden om de rechten en vrijheden van betrokkenen te beschermen.[14]
Naast de vertegenwoordiging van de Belgische toezichthoudende autoriteiten in het Europees Comité voor gegevensbescherming door de Gegevensbeschermingsautoriteit (supra), veronderstelt de volledige uitwerking van deze regeling in de interne Belgische rechtsorde dat elke andere Belgische toezichthoudende autoriteit mee instaat voor de bezorging van de ontwerpbesluiten die moeten worden meegedeeld aan het Comité en van de relevante informatie in dat verband,[15] dat ze haar ontwerpbesluit niet aanneemt vooraleer het Comité zijn advies heeft gegeven[16] of zijn besluit heeft genomen,[17]

[7] Zie https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/burger/de-autoriteit/andere-autoriteiten.
[8] GwH 16 februari 2023, nr. 26/2023, B.30.7 en B.30.8.
[9] Overweging 135 bij de AVG.
[10] Artikel 64, lid 1, AVG.
[11] Artikel 64, lid 2, AVG.
[12] Artikel 64, lid 6, AVG.
[13] Artikel 65 AVG.
[14] Artikel 66 AVG.
[15] Artikel 64, leden 1 en 4, AVG.
[16] Artikel 64, lid 6, AVG.
[17] Artikel 65, lid 4, AVG.

dat ze meedeelt of en in welke mate met het advies rekening kan worden gehouden[18] en dat ze zich voegt naar een bindend besluit van het Comité.[19]
Het ontworpen artikel 10/7, § 3, vierde en vijfde lid, van het decreet van 18 juli 2008 (artikel 3 van het voorontwerp) bepaalt dat de Vlaamse toezichtcommissie samenwerkt met en haar medewerking verleent aan de Gegevensbeschermingsautoriteit. Die ontworpen bepalingen kunnen weliswaar geen verplichtingen opleggen aan de Gegevensbeschermingsautoriteit, maar kunnen zo worden begrepen dat aan de Vlaamse toezichtcommissie wordt opgelegd om de nodige medewerking te verlenen aan de Gegevensbeschermingsautoriteit in zoverre die bij het coherentiemechanisme is betrokken of bepaalde mededelingen via de Gegevensbeschermingsautoriteit moeten gebeuren. *Wel is het raadzaam om in de ontworpen bepalingen meer uitdrukkelijk te verwijzen naar het coherentiemechanisme, zodat duidelijk tot uiting komt dat de Vlaamse toezichtcommissie is onderworpen aan de verplichtingen die de AVG ter zake bevat*.

- ⇨ In het ontworpen artikel 10/7, §3, vijfde lid, is de verwijzing naar het coherentiemechanisme toegevoegd. In de memorie van toelichting wordt het coherentiemechanisme verduidelijkt.

De conclusie is volgens de Raad van State dan ook dat, onder voorbehoud van wat supra is uiteengezet - nl. dat pas nadat in een "officiële kennisgeving namens België" aan de Europese Commissie is meegedeeld dat de Vlaamse toezichtcommissie is opgericht als een toezichthoudende autoriteit en wat de bevoegdheid ervan is (en dus de bevoegdheidsverdeling met de Gegevensbeschermingsautoriteit), in antwoord op de eerste en de tweede vraag van de Europese Commissie, de Europese Commissie officieel akte kan nemen van de instelling van de Vlaamse toezichtcommissie als toezichthoudende autoriteit - de ontworpen regeling volstaat om te voldoen aan de door het Grondwettelijk Hof geschetste voorwaarden opdat de Vlaamse toezichtcommissie overeenkomstig de vereisten van de AVG kan instaan, in de plaats van de Gegevensbeschermingsautoriteit, voor de verplichting tot raadpleging van een toezichthoudende autoriteit, wat betreft Vlaamse regelgeving.
Ook indien het verkieslijk zou zijn dat de federale overheid, de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest een samenwerkingsakkoord zouden sluiten om nadere afspraken te maken over de wijze waarop de Gegevensbeschermingsautoriteit en de Vlaamse toezichtcommissie samenwerken in het kader van het coherentiemechanisme, moet worden vastgesteld dat de ontworpen bepalingen volstaan als "nodige maatregelen (…) met het oog op het voldoen aan die uit de AVG voortvloeiende verplichtingen" zoals vereist door het Grondwettelijk Hof.[20]
Dat neemt niet weg dat als het de bedoeling zou zijn om bepaalde verplichtingen op te leggen aan de Gegevensbeschermingsautoriteit ten aanzien van de Vlaamse toezichtcommissie, daarvoor het sluiten van een samenwerkingsakkoord noodzakelijk is. Bovendien vereist het opleggen van verplichtingen aan toezichthoudende autoriteiten het optreden van de wetgever, zodat een dergelijk samenwerkingsakkoord de instemming bij wet zou behoeven. In die zin heeft het Grondwettelijk Hof ook in het voormelde arrest vermeld dat de bevoegde overheden bij het nemen van de nodige maatregelen om te voldoen aan de verplichtingen die voortvloeien uit de AVG rekening moeten houden "met de bepalingen van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 die betrekking hebben op de samenwerking tussen de federale overheid, de gemeenschappen en de gewesten en, in voorkomend geval, met de uit die bepalingen en uit het

[18] Artikel 64, lid 7, AVG.
[19] Artikel 65, lid 2, AVG.
[20] GwH 16 februari 2023, nr. 26/2023, B.30.9.

evenredigheidsbeginsel voortvloeiende verplichtingen tot het sluiten van samenwerkingsakkoorden".[21]

Opdat de permanente vertegenwoordiging van België bij de Europese Unie een volledig antwoord kan geven op de vragen van de Europese Commissie, is een afstemming met de federale overheid vereist. Indien door het uitblijven van medewerking van de federale overheid zou worden verhinderd dat de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest hun door het Grondwettelijk Hof erkende bevoegdheid kunnen uitoefenen "om een toezichthoudende instantie op te richten die belast is met het toezicht op de naleving van zowel de algemene federale regelgeving die als minimumregeling geldt in de aan gemeenschappen en de gewesten toegewezen aangelegenheden, als het toezicht op de naleving van de specifieke en aanvullende regels die zij uitvaardigen voor de verwerking van persoonsgegevens in de aangelegenheden waarvoor zij bevoegd zijn",[22] zou dit op gespannen voet staan met het beginsel van de federale loyauteit, vervat in artikel 142 van de Grondwet.

- ⇨ Na bekrachtiging en afkondiging van het ontwerpdecreet door de Vlaamse Regering zal onmiddellijk met de staatssecretaris voor digitalisering afgestemd worden zodat de permanente vertegenwoordiging van België bij de Europese Unie een volledig antwoord kan geven op de vragen van de Europese Commissie.

V. INHOUD

Artikel 1

Het voorliggend ontwerp van decreet regelt een aangelegenheid die zowel behoort tot de bevoegdheid van het Vlaamse Gewest als van de Vlaamse Gemeenschap aangezien de Vlaamse toezichtcommissie toezicht houdt op instanties die gegevens verwerken in het kader van zowel gemeenschaps- als gewestaangelegenheden.

Artikel 2

De Vlaamse toezichtcommissie kan de Gegevensbeschermingsautoriteit verzoeken een lid af te vaardigen om een beraadslaging van de Vlaamse toezichtcommissie als waarnemer bij te wonen. Aldus wordt ingevolge de voorgestelde wijziging van artikel 10/1, §2, tweede lid, van het decreet van 18 juli 2008 betreffende het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer de verplichting om een waarnemer van de Gegevensbeschermingsautoriteit op de zittingen uit te nodigen omgezet in een mogelijkheid. Met waarnemer wordt bedoeld dat de afgevaardigde van de GBA geen stemrecht heeft.
Artikel 10/1, §2, tweede lid bepaalt nu dat de Vlaamse toezichtcommissie de Gegevensbeschermingsautoriteit verzoekt een lid af te vaardigen om iedere beraadslaging van de Vlaamse toezichtcommissie als waarnemer bij te wonen. De bedoeling is om het duidelijker te maken dat er geen juridische of feitelijke voogdij is van de Gegevensbeschermingsautoriteit, gelet op het onder de rubriek 'situering' uiteengezette standpunt van het Grondwettelijk Hof, en dat het aan de Vlaamse toezichtcommissie toekomt om te beoordelen wanneer afstemming met de Gegevensbeschermingsautoriteit nuttig is. Aangezien structurele aanwezigheid van een waarnemer van Gegevensbeschermingsautoriteit niet voor alle zittingen en agendapunten relevant is, zal dit ook de efficiëntie van de organisatie en werking van de vergaderingen van de Vlaamse toezichtcommissie bevorderen.

[21] *Ibid.*, B.30.9.
[22] *Ibid.*, B.30.3.

Artikel 3

In artikel 10/7 van het decreet van 18 juli 2008 wordt uitdrukkelijk toegevoegd dat de Vlaamse toezichtcommissie samenwerkt met de andere bevoegde toezichthoudende autoriteiten in dit land met het oog op een consequente toepassing van de regelgeving inzake de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens, zoals de algemene verordening gegevensbescherming dit aan alle autoriteiten oplegt. Dit kan regelgeving zijn van internationaal, Europees, federaal en deelstatelijk niveau zijn.

Verder wordt bepaald dat de Vlaamse toezichtcommissie haar volle medewerking verleent aan de gegevensbeschermingsautoriteit in uitvoering van artikel 51, lid 3, en artikel 68, lid 4, van de algemene verordening gegevensbescherming. Dit wil zeggen (1) in het kader van het Europees coherentiemechanisme alsook (2) ten aanzien van de GBA als gezamenlijke vertegenwoordiger in het Europees Comité voor gegevensbescherming. Het vereiste dat een procedure moet worden vastgesteld om ervoor te zorgen dat de Vlaamse toezichtcommissie de regels in verband met het in artikel 63 AVG bedoelde coherentiemechanisme naleeft, waaraan het Grondwettelijk Hof refereert, stamt uit artikel 51, lid 3, AVG. Dat coherentiemechanisme wordt geregeld in de artikelen 63 en volgende AVG. Het mechanisme moet ervoor zorgen "dat deze verordening in de gehele Unie consequent wordt toegepast". Het houdt in dat het Europees Comité voor gegevensbescherming, enerzijds, advies geeft over bepaalde door de toezichthoudende autoriteiten mee te delen onderwerpen en, anderzijds, op verzoek van een toezichthoudende autoriteit, de voorzitter van het Comité of de Europese Commissie, aangelegenheden van algemene strekking of met rechtsgevolgen in meer dan één lidstaat onderzoekt wanneer een bevoegde toezichthoudende autoriteit haar verplichtingen tot wederzijdse bijstand overeenkomstig artikel 61 AVG, of tot gezamenlijke werkzaamheden overeenkomstig artikel 62 AVG, niet nakomt. In afwachting van het advies kan het ontwerpbesluit van de betrokken toezichthoudende autoriteit niet worden genomen. Indien de toezichthoudende autoriteit het advies niet volgt of niet vraagt wanneer het is voorgeschreven, stelt het Comité een bindend besluit vast. Er is ook voorzien in een spoedprocedure wanneer er dringend moet worden opgetreden om de rechten en vrijheden van betrokkenen te beschermen.
Naast de vertegenwoordiging van de Belgische toezichthoudende autoriteiten in het Europees Comité voor gegevensbescherming door de Gegevensbeschermingsautoriteit, veronderstelt de volledige uitwerking van deze regeling in de interne Belgische rechtsorde dat elke andere Belgische toezichthoudende autoriteit mee instaat voor de bezorging van de ontwerpbesluiten die moeten worden meegedeeld aan het Comité en van de relevante informatie in dat verband, dat ze haar ontwerpbesluit niet aanneemt vooraleer het Comité zijn advies heeft gegeven of zijn besluit heeft genomen, dat ze meedeelt of en in welke mate met het advies rekening kan worden gehouden en dat ze zich voegt naar een bindend besluit van het Comité. Via voorliggend artikel wordt aan de Vlaamse toezichtcommissie opgelegd om de nodige medewerking te verlenen aan de Gegevensbeschermingsautoriteit in zoverre die bij het coherentiemechanisme is betrokken of bepaalde mededelingen via de Gegevensbeschermingsautoriteit moeten gebeuren.

De samenwerking betekent in ieder geval met respect en naleving van de bevoegdheden van iedere betrokken toezichthoudende autoriteit.
Het arrest van het Grondwettelijk Hof is hierin zeer duidelijk: het Grondwettelijk Hof wijst er immers in zijn arrest nr. 26/2023 van 16 februari 2023 op dat de gemeenschappen en gewesten bevoegd zijn om een instantie op te richten die belast is met het toezicht op de naleving van de verwerking van persoonsgegevens in de aangelegenheden waarvoor zij bevoegd zijn. Volgens het Grondwettelijk Hof zijn de gemeenschappen en de gewesten niet alleen bevoegd om een

toezichthoudende instantie op te richten die belast is met het toezicht op de naleving van de specifieke en aanvullende regels die zij uitvaardigen voor de verwerking van persoonsgegevens in de aangelegenheden waarvoor zij bevoegd zijn, *maar omvat dit ook het toezicht op de naleving van "de algemene federale regelgeving die als minimumregeling geldt in de aan gemeenschappen en de gewesten toegewezen aangelegenheden*".

Om de beoogde samenwerking te verwezenlijken is het aangewezen dat er tussen de betrokken toezichthoudende autoriteiten een samenwerkingsprotocol wordt gesloten mits respect van voormeld arrest en de bevoegdheden ter zake.

Er zijn op heden in dit land immers meerdere toezichthoudende autoriteiten, nl. naast de Gegevensbeschermingsautoriteit (GBA) zijn er het Controleorgaan op de politionele informatie (COC), het Vast Comité van Toezicht op de Inlichtingendiensten (VCI) en het Vast Comité van Toezicht op de Politiediensten (VCP), en aldus is er de kans dat zich gevallen kunnen voordoen waarbij bv. verzoeken, klachten, meldingen of vragen bij de verkeerde toezichthoudende autoriteit zijn terecht gekomen. Vandaar dat er nood is aan een constructieve samenwerking ten dienste van de burger/betrokkene en met aandacht voor de respectieve bevoegdheden van de toezichthoudende overheden. De bevoegde toezichthoudende autoriteiten werken samen teneinde de voor de burger/betrokkene/overheidsinstantie meest adequate behandeling, procedure of oplossing tot stand te brengen *in lijn met ieders bevoegdheden*. Het is dus van belang dat er waarborgen bestaan voor een coherente en consequente toepassing van de toepasselijke regelgeving inzake bescherming van persoonsgegevens. Bovendien moet er rekening worden gehouden met het coherentiemechanisme op Europees niveau waarbij in voorkomend geval de transnationale behandeling van een dossier een duidelijk en gecoördineerd aanspreekpunt voor Europa kan vereisen.

De beoogde samenwerking vergt uiteraard inspanningen van alle betrokken toezichthoudende autoriteiten. De Gegevensbeschermingsautoriteit is de vertegenwoordiger namens alle bevoegde toezichthoudende autoriteiten in het Europees comité voor gegevensbescherming, dat inhoudt dat de Gegevensbeschermingsautoriteit de andere toezichthoudende autoriteiten, inclusief de Vlaamse toezichtcommissie, bij de werking betrekt en raadpleegt. Ter realisering van een constructieve samenwerking is er nood aan informatiedoorstroming vanuit en naar alle bevoegde toezichthoudende autoriteiten.

Als het de bedoeling zou zijn om bepaalde verplichtingen op te leggen aan de Gegevensbeschermingsautoriteit ten aanzien van de Vlaamse toezichtcommissie, is aldus daarvoor het sluiten van een samenwerkingsakkoord noodzakelijk. Bovendien vereist het opleggen van verplichtingen aan toezichthoudende autoriteiten het optreden van de wetgever, zodat een dergelijk samenwerkingsakkoord de instemming bij wet zou behoeven. In die zin heeft het Grondwettelijk Hof ook in het voormelde arrest vermeld dat de bevoegde overheden bij het nemen van de nodige maatregelen om te voldoen aan de verplichtingen die voortvloeien uit de AVG rekening moeten houden "met de bepalingen van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 die betrekking hebben op de samenwerking tussen de federale overheid, de gemeenschappen en de gewesten en, in voorkomend geval, met de uit die bepalingen en uit het evenredigheidsbeginsel voortvloeiende verplichtingen tot het sluiten van samenwerkingsakkoorden". De afspraken daaromtrent worden daarom, conform het advies van de Raad van State, in voorkomend geval vastgelegd in een wetgevend samenwerkingsakkoord.

Artikel 4

Dit decreet treedt in werking op de dag van de bekendmaking ervan in het Belgisch Staatsblad.

De minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management,

Jan JAMBON

VOORONTWERP VAN DECREET

Vlaamse Regering

Voorontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 18 juli 2008 betreffende het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer, wat betreft de taken van de Vlaamse toezichtcommissie

Op voorstel van de Vlaamse minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management;

Na beraadslaging,

DE VLAAMSE REGERING BESLUIT:

De Vlaamse minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management is ermee belast, in naam van de Vlaamse Regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt:

Artikel 1. Dit decreet regelt een gemeenschaps- en gewestaangelegenheid.

Art. 2. In artikel 10/1, §2, van het decreet van 18 juli 2008 betreffende het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer, ingevoegd bij het decreet van 8 juni 2018, wordt het tweede lid vervangen door wat volgt:

"De Vlaamse toezichtcommissie kan de Gegevensbeschermingsautoriteit, vermeld in artikel 3 van de wet van 3 december 2017 tot oprichting van de Gegevensbeschermingsautoriteit, verzoeken een lid af te vaardigen om een beraadslaging van de Vlaamse toezichtcommissie als waarnemer bij te wonen.".

Art. 3. Aan artikel 10/7, §3, van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 8 juni 2018, worden een vierde en vijfde lid toegevoegd, die luiden als volgt:

"Met het oog op de consequente toepassing van de regelgeving over de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens werkt de Vlaamse toezichtcommissie samen met de Gegevensbeschermingsautoriteit, vermeld in de wet van 3 december 2017 tot oprichting van de Gegevensbeschermingsautoriteit, en met de bevoegde toezichthoudende autoriteiten, vermeld in titel 2 en 3 van de wet van 30 juli 2018 betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens, die belast zijn met het toezicht op de verwerking van persoonsgegevens.

Ter uitvoering van artikel 51, lid 3, en artikel 68, lid 4, van de algemene verordening gegevensbescherming verleent de Vlaamse toezichtcommissie haar medewerking aan de voormelde Gegevensbeschermingsautoriteit in functie van de rol van gezamenlijke vertegenwoordiger als vermeld in artikel 116 van de voormelde wet van 3 december 2017.”.

Art. 4. Dit decreet treedt in werking op de dag van de bekendmaking ervan in het Belgisch Staatsblad.

Brussel, 15/12/23

De minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management,

Jan JAMBON

ADVIES VAN DE VLAAMSE TOEZICHTCOMMISSIE VOOR DE VERWERKING VAN PERSOONSGEGEVENS

Vlaamse overheid

Vlaamse Toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens

Advies wetgeving VTC nr. 2024/006 van 16 januari 2024

over

tekst	Ontwerp van decreet
van	van de Vlaamse Regering
titel	tot wijziging van het decreet van 18 juli 2008 betreffende het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer, wat betreft de taken van de Vlaamse toezichtcommissie
roepnaam	(ontwerpdecreet taken VTC)
datum	zoals principieel goedgekeurd op 15 december 2023
trefwoorden	toezichthoudende autoriteit; bevoegdheid;

De Vlaamse Toezichtcommissie (hierna "de VTC");

Gelet op het decreet van 18 juli 2008 betreffende het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer (hierna: “het e-govdecreet”), inzonderheid artikel 10/4, §1;

Gelet op de wet van 30 juli 2018 betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens (hierna “WVG”);

Gelet op het verzoek om advies van de heer Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering en Vlaamse minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management, ontvangen door de VTC op 18 december 2023;

Gelet op de behandeling op de zitting van 16 januari 2024;

Brengt op 16 januari 2024 het volgend advies uit:

I. VOORWERP VAN DE ADVIESAANVRAAG

1. De Vlaamse minister bevoegd voor Digitalisering (hierna “de adviesvrager”) verzocht om het advies van de Vlaamse Toezichtcommissie (hierna “VTC”) over een ontwerp van decreet *tot wijziging van het decreet van 18 juli 2008 betreffende het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer, wat betreft de taken van de Vlaamse toezichtcommissie* (hierna “het Ontwerp”).

2. De VTC is op grond van artikel 10/4, § 1 van het e-govdecreet bevoegd om advies te verlenen aangezien ze bevoegd is om advies te verlenen “omtrent elke aangelegenheid met betrekking tot de verwerkingen van persoonsgegevens”.

Context

3. Met dit ontwerp van decreet wil de adviesvrager decretaal vastleggen dat "*de VTC ter uitvoering van artikel 51, lid 3, en artikel 68, lid 4, van de AVG haar volle medewerking verleent aan de Gegevensbeschermingsautoriteit als gezamenlijke vertegenwoordiger in het Europees Comité voor gegevensbescherming, alsook in het kader van het Europees coherentiemechanisme*."I

4. De adviesvrager verwijst naar het arrest van het Grondwettelijke Hof van 16 februari 2023 dat bevestigde dat de gemeenschappen en gewesten bevoegd zijn om een instantie op te richten die belast is met het volledige toezicht op de naleving van de verwerking van persoonsgegevens in de aangelegenheden waarvoor zij bevoegd zijn. Volgens het Grondwettelijk Hof zijn de gemeenschappen en de gewesten niet alleen bevoegd om een toezichthoudende instantie op te richten die belast is met het toezicht op de naleving van de specifieke en aanvullende regels die zij uitvaardigen voor de verwerking van persoonsgegevens in de aangelegenheden waarvoor zij bevoegd zijn, maar omvat dit ook het toezicht op de naleving van "de algemene federale regelgeving die als minimumregeling geldt in de aan gemeenschappen en de gewesten toegewezen aangelegenheden".

5. Wat de naleving van artikel 36, lid 4, AVG betreft, heeft, zo stelt de adviesvrager, het Hof niet uitgesloten dat de VTC als een bevoegde toezichthoudende autoriteit in de zin van de AVG zou worden beschouwd. Het Hof meende echter dat er op het moment van de uitspraak nog niet was voldaan aan een aantal procedureregels, zodat de VTC, vooralsnog, niet kon worden beschouwd als een bevoegde toezichthoudende autoriteit.

6. De adviesvrager geeft aan dat het Grondwettelijk Hof van oordeel is dat:

(1) de VTC dient te worden aangemeld bij de bevoegde instellingen van de Europese Unie als bevoegde toezichthoudende autoriteit;
(2) dat er binnen België één toezichthoudende autoriteit moet worden aangewezen die de verschillende autoriteiten in het Europees Comité voor gegevensbescherming vertegenwoordigt (cf. artikel 51, lid 3, AVG),en
(3) dat de procedure moet worden vastgesteld om ervoor te zorgen dat "de andere autoriteiten" de regels in verband met het in artikel 63 AVG bedoelde coherentiemechanisme naleven (cf. artikel 51, lid 3, AVG).

II. ONDERZOEK VAN DE ADVIESAANVRAAG

1. Wettelijke context

7. Artikel 51, AVG bepaalt het volgende (onderlijning VTC):

*"**Artikel 51** Toezichthoudende autoriteit*

1. Elke lidstaat bepaalt dat één of meer onafhankelijke overheidsinstanties verantwoordelijk zijn voor het toezicht op de toepassing van deze verordening, teneinde de grondrechten en fundamentele vrijheden van natuurlijke personen in verband met de verwerking van hun persoonsgegevens te beschermen en het vrije verkeer van persoonsgegevens binnen de Unie te vergemakkelijken („toezichthoudende autoriteit").

2. Elke toezichthoudende autoriteit draagt bij tot de consequente toepassing van deze verordening in de hele Unie. Daartoe werken de toezichthoudende autoriteiten onderling en met de Commissie samen overeenkomstig hoofdstuk VII.

3. Wanneer er in een lidstaat meer dan één toezichthoudende autoriteit is gevestigd, wijst die lidstaat de toezichthoudende autoriteit aan die die autoriteiten in het Comité moet vertegenwoordigen en stelt hij de procedure vast om ervoor te zorgen dat de andere autoriteiten de regels in verband met het in artikel 63 bedoelde coherentiemechanisme naleven.

4. Elke lidstaat stelt de Commissie uiterlijk op 25 mei 2018 in kennis van de wettelijke bepalingen die hij overeenkomstig dit hoofdstuk vaststelt, alsmede, onverwijld, van alle latere wijzigingen daarvan."

8. Artikel 55, AVG bepaalt het volgende (onderlijning VTC):

"Afdeling 2 - Competentie, taken en bevoegdheden

Artikel 55 Competentie

1. Elke toezichthoudende autoriteit heeft de competentie op het grondgebied van haar lidstaat de taken uit te voeren die haar overeenkomstig deze verordening zijn opgedragen en de bevoegdheden uit te oefenen die haar overeenkomstig deze verordening zijn toegekend.

2. In het geval van verwerking door overheidsinstanties of door particuliere organen die handelen op grond van artikel 6, lid 1, onder c) of e), is de toezichthoudende autoriteit van de lidstaat in kwestie competent. In dergelijke gevallen is artikel 56 niet van toepassing.

3. Toezichthoudende autoriteiten zijn niet competent toe te zien op verwerkingen door gerechten bij de uitoefening van hun rechterlijke taken.

Artikel 56 Competentie van de leidende toezichthoudende autoriteit

1. Onverminderd artikel 55 is de toezichthoudende autoriteit van de hoofdvestiging of de enige vestiging van de verwerkingsverantwoordelijke of verwerker competent op te treden als leidende toezichthoudende autoriteit voor de grensoverschrijdende verwerking door die verwerkingsverantwoordelijke of verwerker overeenkomstig de procedure van artikel 60.

[…]"

9. Aangezien de bevoegdheid van de VTC in principe enkel betrekking heeft op verwerking door overheidsinstanties (of door Vlaamse particuliere organen die handelen op grond van artikel 6, lid 1, onder c) of e)), is artikel 56 m.b.t. de bevoegdheid van een leidende autoriteit niet van toepassing en dus ook niet artikel 60 als hierna bedoeld.

10. In verband met samenwerking en coherentie bepaalt de AVG onder meer het volgende (onderlijning VTC):

"HOOFDSTUK VII Samenwerking en coherentie

Afdeling 1 Samenwerking

Artikel 60 Samenwerking tussen de leidende toezichthoudende autoriteit en de andere betrokken toezichthoudende autoriteiten

1. De leidende toezichthoudende autoriteit werkt overeenkomstig dit artikel samen met de andere betrokken toezichthoudende autoriteiten teneinde tot een consensus proberen te komen. De leidende toezichthoudende autoriteit en de betrokken toezichthoudende autoriteiten wisselen alle relevante informatie met elkaar uit.

[…]"

"Afdeling 2 Coherentie

Artikel 63 Coherentiemechanisme

Teneinde bij te dragen aan de consequente toepassing van deze verordening in de gehele Unie werken de toezichthoudende autoriteiten met elkaar en waar passend samen met de Commissie in het kader van het in deze afdeling uiteengezette coherentiemechanisme.

[…]"

Afdeling 3 Europees Comité voor gegevensbescherming

Artikel 68 Europees Comité voor gegevensbescherming

1. Het Europees Comité voor gegevensbescherming (het „Comité") wordt ingesteld als orgaan van de Unie en heeft rechtspersoonlijkheid.

2. Het Comité wordt vertegenwoordigd door zijn voorzitter.

3. Het Comité bestaat uit de voorzitter van één toezichthoudende autoriteit per lidstaat en de Europese Toezichthouder voor gegevensbescherming, of hun respectieve vertegenwoordigers.

4. Wanneer in een lidstaat meer dan één toezichthoudende autoriteit belast is met het toezicht op de toepassing van de bepalingen krachtens deze verordening, wordt overeenkomstig het recht van die lidstaat een gezamenlijke vertegenwoordiger aangewezen.

[…]."

11. Artikel 51/1, §1 van de wet van 3 december 2017 tot oprichting van de Gegevensbeschermingsautoriteit bepaalt het volgende:

"Art. 54/1.§ 1. Met het oog op de consequente toepassing van de nationale, Europese en internationale regelgeving inzake de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens werken de Gegevensbeschermingsautoriteit en de bevoegde toezichthoudende autoriteiten bedoeld in de titels 2 en 3 van de wet van 30 juli 2018 betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens nauw samen, onder meer voor wat betreft de verwerking van klachten, adviezen en aanbevelingen die raken aan de bevoegdheden van twee of meerdere toezichthoudende autoriteiten."

Onverminderd bijzondere bepalingen, gebeurt de gezamenlijke behandeling van klachten, adviezen en aanbevelingen aan de hand van het één loket principe dat zal worden waargenomen door de Gegevensbeschermingsautoriteit.

§ 2. Teneinde de in paragraaf 1 beoogde samenwerking te verwezenlijken sluiten de toezichthoudende autoriteiten een samenwerkingsprotocol af.".

12. In deze tekst worden dus enkel federale autoriteiten bedoeld, namelijk "de bevoegde toezichthoudende autoriteiten, vermeld in titel 2 en 3, WVG, die belast zijn met het toezicht op de verwerking van persoonsgegevens". Deze bepaling is dan ook niet van toepassing op de VTC als toezichthoudende autoriteit.

13. Artikel 116 van de wet van 3 december 2017 tot oprichting van de Gegevensbeschermingsautoriteit[1] luidt als volgt:

"Art. 116. Met toepassing van artikel 51, lid 3, en artikel 68, lid 4, van de Verordening 2016/679 en in uitvoering van artikel 41, lid 4, van de richtlijn (EU) 2016/680 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens door bevoegde autoriteiten met het oog op de voorkoming, het onderzoek, de opsporing en de vervolging van strafbare feiten of de tenuitvoerlegging van straffen, en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Kaderbesluit 2008/977/JBZ van de Raad, is de Gegevensbeschermingsautoriteit de gezamenlijke vertegenwoordiger van de Belgische toezichthoudende autoriteiten in het Europees Comité voor gegevensbescherming."

14. "Met toepassing van artikel 51, lid 3 en artikel 68, lid 4," AVG lijken alle in België opererende toezichthoudende autoriteiten te worden bedoeld, maar de wet van 30 juli 2018 kan, in het licht van het arrest van het Grondwettelijk Hof dat de bevoegdheid van de gemeenschappen en gewesten ter zake expliciet erkende, enkel betrekking hebben

[1] Ingevoegd bij artikel 3 van de wet 30 juli 2018 betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens (Inwerkingtreding : 25-05-2018).

op de federale toezichthoudende autoriteiten. De relatie met de andere gemeenschappen en gewesten kan enkel gebeuren door middel van een samenwerkingsakkoord.

2. Algemene bespreking

15. De VTC juicht toe dat de Vlaamse regering initiatieven opzet om voor een doorbraak te zorgen opdat België zou kunnen voldoen aan haar Europeesrechtelijke verplichtingen die voortvloeien uit de AVG, maar wijst erop dat er ook nog verdere stappen nodig zullen zijn voor het bereiken van dit doel.

16. De verplichting tot samenwerking geldt reeds voor alle autoriteiten met toepassing van de voornoemde bepalingen van de AVG. Uit het arrest van het Grondwettelijke Hof blijkt dat de relatie tussen de federale en deelstatelijke toezichthoudende autoriteiten niet berust op ondergeschiktheid, maar op gelijkwaardigheid. Om die reden dienen de internrechtelijke afspraken voor de werking van het coherentiemechanisme en de vertegenwoordiging van België in de Board bij samenwerkingsakkoord te worden uitgewerkt, zoals trouwens meermaals door zowel de afdeling Wetgeving van de Raad van State als het Grondwettelijk Hof is aangegeven. De federale loyauteit vereist dat alle bestuursniveaus samenwerken om dit samenwerkingsakkoord zo snel mogelijk af te sluiten.

17. De VTC maakt van de gelegenheid gebruik om haar visie op de bevoegdheid van de VTC en de GBA en de met de bevoegde toezichthoudende autoriteiten, vermeld in titel 2 en 3 van de wet van 30 juli 2018 te verduidelijken. Volgens de VTC is zij, zeker sinds ze aangemeld is als toezichthoudende autoriteit bij de Europese Commissie op 3 maart 2023, een volwaardige toezichthoudende autoriteit zoals bedoel in artikel 58 AVG. Op basis daarvan kan er samengewerkt worden zoals vereist door artikel 63 AVG met de andere toezichthoudende autoriteiten, in het bijzonder de federale. Om die samenwerking praktisch en juridisch correct mogelijk te maken moeten er een samenwerkingsovereenkomst, en eventueel ook protocollen worden afgesloten. De VTC was, en blijft, steeds beschikbaar voor samenwerking met de GBA op dit punt.

18. Wat de vertegenwoordiging zoals bedoeld in artikel 68 AVG betreft, wijst de VTC erop dat er zich momenteel ook een probleem stelt voor de federale toezichthoudende autoriteiten, aangezien het coherentiemechanisme en de vertegenwoordiging van België enkel afdoende kan worden gegarandeerd door middel van het afsluiten van een samenwerkingsakkoord. België voldoet op dit ogenblik niet langer aan haar Europeesrechtelijke verplichtingen die voortvloeien uit de AVG.

3. Artikelsgewijze bespreking

a) Artikel 2 van het Ontwerp

19. Artikel 2 bepaalt het volgende:

> *"Art. 2. In artikel 10/1, §2, van het decreet van 18 juli 2008 betreffende het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer, ingevoegd bij het decreet van 8 juni 2018, wordt het tweede lid vervangen door wat volgt:*
>
> *"De Vlaamse toezichtcommissie kan de Gegevensbeschermingsautoriteit, vermeld in artikel 3 van de wet van 3 december 2017 tot oprichting van de Gegevensbeschermingsautoriteit, verzoeken een lid af te vaardigen om een beraadslaging van de Vlaamse toezichtcommissie als waarnemer bij te wonen.".*

20. De toelichting zegt hierover het volgende:

> *"De Vlaamse toezichtcommissie kan de Gegevensbeschermingsautoriteit verzoeken een lid af te vaardigen om een beraadslaging van de Vlaamse toezichtcommissie als waarnemer bij te wonen. Aldus wordt ingevolge de voorgestelde wijziging van artikel 10/1, §2, tweede lid, van het decreet van 18 juli 2008 betreffende het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer de verplichting om een*

waarnemer van de Gegevensbeschermingsautoriteit op de zittingen uit te nodigen omgezet in een mogelijkheid.

Artikel 10/1, §2, tweede lid bepaalt nu dat de Vlaamse toezichtcommissie de Gegevensbeschermingsautoriteit verzoekt een lid af te vaardigen om iedere beraadslaging van de Vlaamse toezichtcommissie als waarnemer bij te wonen. De bedoeling is om het duidelijker te maken dat er geen juridische of feitelijke voogdij is van de Gegevensbeschermingsautoriteit, gelet op het onder de rubriek 'situering' uiteengezette standpunt van het Grondwettelijk Hof, en dat het aan de Vlaamse toezichtcommissie toekomt om te beoordelen wanneer afstemming met de Gegevensbeschermingsautoriteit nuttig is. Aangezien structurele aanwezigheid van een waarnemer van Gegevensbeschermingsautoriteit niet voor alle zittingen en agendapunten relevant is, zal dit ook de efficiëntie van de organisatie en werking van de vergaderingen van de Vlaamse toezichtcommissie bevorderen."

21. De VTC onderschrijft deze insteek ten volle, maar wil hierbij volledigheidshalve opmerken dat er eigenlijk geen nood is aan waarneming, maar (in bepaalde gevallen) aan de mogelijkheid om bepaalde punten te bespreken en aan uitwisseling van informatie, met name in geval van een eventuele toepassing van het coherentiemechanisme en in het algemeen van de verrichtingen van de Board.

b) Artikel 3 van het Ontwerp

Art. 3. *Aan artikel 10/7, §3, van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 8 juni 2018, worden een vierde en vijfde lid toegevoegd, die luiden als volgt:*

"Met het oog op de consequente toepassing van de regelgeving over de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens werkt de Vlaamse toezichtcommissie samen met de Gegevensbeschermingsautoriteit, vermeld in de wet van 3 december 2017 tot oprichting van de Gegevensbeschermingsautoriteit, en met de bevoegde toezichthoudende autoriteiten, vermeld in titel 2 en 3 van de wet van 30 juli 2018 betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens, die belast zijn met het toezicht op de verwerking van persoonsgegevens.

Ter uitvoering van artikel 51, lid 3, en artikel 68, lid 4, van de algemene verordening gegevensbescherming verleent de Vlaamse toezichtcommissie haar medewerking aan de voormelde Gegevensbeschermingsautoriteit in functie van de rol van gezamenlijke vertegenwoordiger als vermeld in artikel 116 van de voormelde wet van 3 december 2017.".

22. De toelichting zegt hierover het volgende:

"In artikel 10/7 van het decreet van 18 juli 2008 wordt uitdrukkelijk toegevoegd dat de Vlaamse toezichtcommissie samenwerkt met de andere bevoegde toezichthoudende autoriteiten in dit land met het oog op een consequente toepassing van de regelgeving inzake de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens, zoals de algemene verordening gegevensbescherming dit aan alle autoriteiten oplegt. Dit kan regelgeving zijn van internationaal, Europees, federaal en deelstatelijk niveau zijn.

Verder wordt bepaald dat de Vlaamse toezichtcommissie haar volle medewerking verleent aan de gegevensbeschermingsautoriteit in uitvoering van artikel 51, lid 3, en artikel 68, lid 4, van de algemene verordening gegevensbescherming. Dit wil zeggen (1) in het kader van het Europees coherentiemechanisme alsook (2) ten aanzien van de GBA als gezamenlijke vertegenwoordiger in het Europees Comité voor gegevensbescherming.

De samenwerking betekent in ieder geval met respect en naleving van de bevoegdheden van iedere betrokken toezichthoudende autoriteit.

Het arrest van het Grondwettelijk Hof is hierin zeer duidelijk: het Grondwettelijk Hof wijst er immers in zijn arrest nr. 26/2023 van 16 februari 2023 op dat de gemeenschappen en gewesten bevoegd zijn om

een instantie op te richten die belast is met het toezicht op de naleving van de verwerking van persoonsgegevens in de aangelegenheden waarvoor zij bevoegd zijn. Volgens het Grondwettelijk Hof zijn de gemeenschappen en de gewesten niet alleen bevoegd om een toezichthoudende instantie op te richten die belast is met het toezicht op de naleving van de specifieke en aanvullende regels die zij uitvaardigen voor de verwerking van persoonsgegevens in de aangelegenheden waarvoor zij bevoegd zijn, maar omvat dit ook het toezicht op de naleving van "de algemene federale regelgeving die als minimumregeling geldt in de aan gemeenschappen en de gewesten toegewezen aangelegenheden".

Om de beoogde samenwerking te verwezenlijken is het aangewezen dat er tussen de betrokken toezichthoudende autoriteiten een samenwerkingsprotocol wordt gesloten mits respect van voormeld arrest en de bevoegdheden ter zake.

Er zijn op heden in dit land immers meerdere toezichthoudende autoriteiten, nl. naast de Gegevensbeschermingsautoriteit(GBA) zijn er het Controleorgaan op de politionele informatie (COC), het Vast Comité van Toezicht op de Inlichtingendiensten (VCI) en het Vast Comité van Toezicht op de Politiediensten (VCP), en aldus is er de kans dat zich gevallen kunnen voordoen waarbij bv. verzoeken, klachten, meldingen of vragen bij de verkeerde toezichthoudende autoriteit zijn terecht gekomen. Vandaar dat er nood is aan een constructieve samenwerking ten dienste van de burger/betrokkene en met aandacht voor de respectieve bevoegdheden van de toezichthoudende overheden. De bevoegde toezichthoudende autoriteiten werken samen teneinde de voor de burger/betrokkene/overheidsinstantie meest adequate behandeling, procedure of oplossing tot stand te brengen in lijn met ieders bevoegdheden. Het is dus van belang dat er waarborgen bestaan voor een coherente en consequente toepassing van de toepasselijke regelgeving inzake bescherming van persoonsgegevens. Bovendien moet er rekening worden gehouden met het coherentiemechanisme op Europees niveau waarbij in voorkomend geval de transnationale behandeling van een dossier een duidelijk en gecoördineerd aanspreekpunt voor Europa kan vereisen.

De beoogde samenwerking vergt uiteraard inspanningen van alle betrokken toezichthoudende autoriteiten. De Gegevensbeschermingsautoriteit is de vertegenwoordiger namens alle bevoegde toezichthoudende autoriteiten in het Europees comité voor gegevensbescherming, dat inhoudt dat de Gegevensbeschermingsautoriteit de andere toezichthoudende autoriteiten, inclusief de Vlaamse toezichtcommissie, bij de werking betrekt en raadpleegt. Ter realisering van een constructieve samenwerking is er nood aan informatiedoorstroming vanuit en naar alle bevoegde toezichthoudende autoriteiten. De afspraken daaromtrent worden vastgelegd in een samenwerkingsprotocol tussen de betrokken toezichthoudende autoriteiten."

23. De VTC wil hierbij opmerken dat het niet alleen ook het toezicht op de naleving van "de algemene federale regelgeving" betreft, maar ook het toezicht op de AVG zelf.

III. BESLUIT

24. De VTC geeft een gunstig advies bij het Ontwerp.

Hans Graux,
Voorzitter VTC

Getekend door:Hans Graux (Signature)
Getekend op:2024-01-25 11:09:30 +01:00
Reden:Ik keur dit document goed

Vlaamse overheid

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE

RAAD VAN STATE
afdeling Wetgeving

advies 75.146/3
van 20 februari 2024

over

een voorontwerp van decreet van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest ‘tot wijziging van het decreet van 18 juli 2008 betreffende het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer, wat betreft de taken van de Vlaamse toezichtcommissie’

Op 18 december 2023 is de Raad van State, afdeling Wetgeving, door de Vlaamse minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management verzocht binnen een termijn van dertig dagen een advies te verstrekken over een voorontwerp van decreet van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest 'tot wijziging van het decreet van 18 juli 2008 betreffende het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer, wat betreft de taken van de Vlaamse toezichtcommissie'.

Het voorontwerp is door de derde kamer onderzocht op 30 januari 2024 en 20 februari 2024. De kamer was samengesteld uit Jeroen VAN NIEUWENHOVE, kamervoorzitter, Koen MUYLLE en Elly VAN DE VELDE, staatsraden, Jan VELAERS en Bruno PEETERS, assessoren, en Annemie GOOSSENS, griffier.

Het verslag is uitgebracht door Pieter AERTGEERTS, adjunct-auditeur.

Het advies, waarvan de tekst hierna volgt, is gegeven op 20 februari 2024.

*

1. Met toepassing van artikel 84, § 3, eerste lid, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, heeft de afdeling Wetgeving zich toegespitst op het onderzoek van de bevoegdheid van de steller van de handeling, van de rechtsgrond[1], alsmede van de vraag of aan de te vervullen vormvereisten is voldaan.

*

STREKKING VAN HET VOORONTWERP

2. Het om advies voorgelegde voorontwerp van decreet van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest strekt ertoe het decreet van 18 juli 2008 'betreffende het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer' te wijzigen.

Enerzijds wordt bepaald dat de Vlaamse toezichtcommissie, met het oog op de consequente toepassing van de regelgeving over de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens, samenwerkt met de Gegevensbeschermingsautoriteit en de andere bevoegde toezichthoudende autoriteiten (ontworpen artikel 10/7, § 3, vierde lid, van het decreet van 18 juli 2008 – artikel 3 van het voorontwerp).

Anderzijds wordt bepaald dat de Vlaamse toezichtcommissie, ter uitvoering van artikel 51, lid 3, en artikel 68, lid 4, AVG[2] haar medewerking verleent aan de Gegevensbeschermingsautoriteit als gezamenlijke vertegenwoordiger van de Belgische toezichthoudende autoriteiten in het Europees Comité voor gegevensbescherming (ontworpen artikel 10/7, § 3, vijfde lid, van het decreet van 18 juli 2008 – artikel 3 van het voorontwerp).

Daarnaast wijzigt het voorontwerp de huidige *verplichting* om een waarnemer van de Gegevensbeschermingsautoriteit op de zittingen van de Vlaamse toezichtcommissie uit te nodigen, in de *mogelijkheid* om een waarnemer uit te nodigen (ontworpen artikel 10/1, § 2, tweede lid, van het decreet van 18 juli 2008 – artikel 2 van het voorontwerp).

Het aan te nemen decreet treedt in werking op de dag van de bekendmaking ervan in het Belgisch Staatsblad (artikel 4 van het voorontwerp).

ALGEMENE OPMERKINGEN

3. Bij arrest nr. 26/2023 van 16 februari 2023 heeft het Grondwettelijk Hof een aantal decretale bepalingen van de Vlaamse Gemeenschap vernietigd omdat bij de totstandkoming van die bepalingen wel de Vlaamse toezichtcommissie, maar niet de Gegevensbeschermingsautoriteit werd geraadpleegd.

---

[1] Aangezien het om een voorontwerp van decreet gaat, wordt onder "rechtsgrond" de overeenstemming met de hogere rechtsnormen verstaan.

[2] Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 'betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (algemene verordening gegevensbescherming)'.

Anders dan de Raad van State eerder had gesteld volgens vaste adviespraktijk en onder meer in advies 61.267/2/AV van 27 juni 2017 over een voorontwerp dat heeft geleid tot de wet van 3 december 2017 'tot oprichting van de Gegevensbeschermingsautoriteit',[3] oordeelde het Grondwettelijk Hof dat "de gemeenschappen en de gewesten, ieder wat hem betreft, bevoegd [zijn] om een toezichthoudende instantie op te richten die belast is met het toezicht op de naleving van zowel de algemene federale regelgeving die als minimumregeling geldt in de aan [de] gemeenschappen en de gewesten toegewezen aangelegenheden, als het toezicht op de naleving van de specifieke en aanvullende regels die zij uitvaardigen voor de verwerking van persoonsgegevens in de aangelegenheden waarvoor zij bevoegd zijn".[4]

Dat impliceert dat, om te voldoen aan de verplichting, voortvloeiend uit artikel 36, lid 4, AVG, gelezen in samenhang met artikel 57, lid 1, c), en overweging 96 van die verordening, om een toezichthoudende autoriteit te raadplegen bij het opstellen van een voorstel voor een door een nationaal parlement vast te stellen wetgevingsmaatregel, of een daarop gebaseerde regelgevingsmaatregel in verband met verwerking, de gemeenschappen en de gewesten de raadpleging van een door henzelf opgerichte toezichthoudende autoriteit kunnen voorschrijven en dat in dat geval de raadpleging van de Gegevensbeschermingsautoriteit niet verplicht is.[5]

Er moet echter ook zijn voldaan aan de verplichtingen die de AVG met betrekking tot die toezichthoudende autoriteit voorschrijft. In dat verband[6] wees het Grondwettelijk Hof erop dat (1) "de in België op grond van de interne bevoegdheidsverdeling ingestelde toezichthoudende autoriteiten [moeten] worden aangemeld bij de bevoegde instellingen van de Europese Unie", dat (2) "één dezer toezichthoudende autoriteiten [moet] worden aangewezen die de verschillende toezichtautoriteiten in het Europees Comité voor gegevensbescherming moet vertegenwoordigen" en dat (3) "de procedure [moet] worden vastgesteld om ervoor te zorgen dat de andere autoriteiten de regels in verband met het in artikel 63 [AVG] bedoelde coherentiemechanisme naleven".[7]

Na te hebben vastgesteld dat niet aan die verplichtingen is voldaan in hoofde van de Vlaamse toezichtcommissie, zodat die niet rechtsgeldig kan instaan voor de zo-even aangehaalde verplichting tot raadpleging van een toezichthoudende autoriteit, [8] stelde het Grondwettelijk Hof het volgende: [9]

> "Het staat aan de bevoegde overheden ter zake de nodige maatregelen te nemen. Gelet op wat is vermeld in B.30.3 en op de uit artikel 51, leden 3 en 4, van de AVG voor de lidstaten van de Europese Unie voortvloeiende verplichtingen, vermeld in B.30.7, dienen de bevoegde overheden bij het nemen van maatregelen met het oog op het voldoen aan die uit de AVG voortvloeiende verplichtingen overigens rekening te houden met de bepalingen

[3] Adv.RvS 61.267/2/AV van 27 juni 2017 over een voorontwerp dat heeft geleid tot de wet van 3 december 2017, *Parl.St*. Kamer 2016-2017, nr. 54-2648/001, 106-116 en 120-121, in het bijzonder 114-116.

[4] GwH 16 februari 2023, nr. 26/2023, B.30.3.

[5] *Ibid.*, B.30.4.

[6] Weliswaar na eraan te hebben herinnerd dat het in beginsel niet bevoegd is om een exhaustieve materiële en formele toetsing uit te voeren van de handelingen die voorafgaan aan de aanneming van een wet, zelfs niet voor regels van internationaal en Europees recht (*ibid.*, B.30.5).

[7] *Ibid.*, B.30.7.

[8] *Ibid.*, B.30.8.

[9] *Ibid.*, B.30.9.

van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 die betrekking hebben op de samenwerking tussen de federale overheid, de gemeenschappen en de gewesten en, in voorkomend geval, met de uit die bepalingen en uit het evenredigheidsbeginsel voortvloeiende verplichtingen tot het sluiten van samenwerkingsakkoorden."

4. De vraag rijst of de ontworpen regeling volstaat om aan de door het Grondwettelijk Hof geschetste voorwaarden te voldoen, zodat, wat betreft de Vlaamse regelgeving, met de raadpleging van de Vlaamse toezichtcommissie, in plaats van de Gegevensbeschermingsautoriteit, is voldaan aan de in opmerking 3 aangehaalde verplichting tot raadpleging van een toezichthoudende autoriteit.

4.1. Wat betreft de aanmelding van de Vlaamse toezichtcommissie bij de Europese Commissie,[10] stelde de gemachtigde het volgende:

"De kennisgeving aan de Europese Commissie, conform artikel 51, lid 4, van de AVG, is door de diplomatieke vertegenwoordiger van Vlaanderen bij de EU op 2 maart 2023 gebeurd (…).

Op 3 april 2023 heeft de Europese Commissie aan de ambassadeur van de permanente vertegenwoordiging van België bij de EU drie vragen gesteld (…):

- Betreft dit een officiële kennisgeving namens België van een nieuwe toezichthoudende autoriteit?
- Welke is de bevoegdheidsverdeling tussen de GBA en de VTC?
- Welke van deze toezichthoudende autoriteiten zal België vertegenwoordigen in het Europees Comité voor Gegevensbescherming en in het kader van de medewerking aan het coherentiemechanisme?

De ambassadeur van de permanente vertegenwoordiging van België bij de EU vraagt op 6 april 2023 aan de diplomatieke vertegenwoordiger van Vlaanderen bij de EU dat het antwoord op de brief van COM op een gecoördineerde manier gebeurt.

Daarna is er meermaals overleg geweest met het kabinet van de staatssecretaris voor digitalisering.

Een voorstel van antwoord op de drie vragen werd in de loop van mei 2023 aan het voormelde kabinet voorgelegd:

- Het betreft inderdaad een kennisgeving van wettelijke bepalingen overeenkomstig artikel 51, lid 4, van de algemene verordening gegevensbescherming (AVG) met betrekking tot een toezichthoudende autoriteit in de zin van 51, lid 1, AVG.
- Inzake de bevoegdheidsverdeling tussen de Gegevensbeschermingsautoriteit (GBA) en de Vlaamse Toezichtcommissie (VTC) wordt verwezen naar de relevante wettelijke bepalingen die de respectieve bevoegdheden van de GBA en de VTC ter zake regelen:
    - artikel 4 van de Wet van 3 december 2017 tot oprichting van de Gegevensbeschermingsautoriteit: de GBA is bevoegd 'voor het

[10] Die verplichting kan worden afgeleid uit artikel 51, lid 4, AVG, dat de lidstaten verplicht om "alle latere wijzigingen" van wettelijke bepalingen die zijn vastgesteld met betrekking tot de toezichthoudende autoriteiten "onverwijld" ter kennis te brengen van de Europese Commissie. Het instellen van de Vlaamse toezichtcommissie als een toezichthoudende autoriteit in de zin van de AVG valt daar ongetwijfeld onder, net als het aangeven van de bevoegdheden van die Vlaamse toezichtcommissie (en dus de verhouding tot de Gegevensbeschermingsautoriteit).

toezicht op de naleving van de grondbeginselen van de bescherming van de persoonsgegevens, in het kader van deze wet en van de wetten die bepalingen bevatten inzake de bescherming van de verwerking van persoonsgegevens. Onverminderd de bevoegdheden van de Gemeenschaps- of Gewestregeringen, van de Gemeenschaps- of Gewestparlementen, van het Verenigd College of van de Verenigde Vergadering bedoeld in artikel 60 van de bijzondere wet van 12 januari 1989 met betrekking tot de Brusselse instellingen, oefent de Gegevensbeschermingsautoriteit deze opdracht uit op het grondgebied van het hele Koninkrijk, ongeacht welk nationaal recht op de betrokken verwerking van toepassing is.'.

  - artikel 10/1 van het decreet van 18 juli 2008 betreffende het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer (eGov-decreet): de VTC is een toezichthoudende autoriteit 'voor het toezicht op de toepassing van de AVG door de instanties'. Deze instanties zijn de instanties zoals bedoeld in artikel 2, 10°, eGov-decreet.

- De GBA zal België vertegenwoordigen bij het Europees Comité voor Gegevensbescherming. Artikel 10/7, §3, derde lid, eGov-decreet bevat reeds een algemene samenwerkingsverbintenis in hoofde van de VTC: 'De Vlaamse toezichtcommissie werkt samen met andere toezichtcommissies en de Europese Commissie overeenkomstig hoofdstuk VII van de algemene verordening gegevensbescherming.'.

  De concrete afspraken tussen de beide toezichthoudende autoriteiten, de GBA en de VTC, in het kader van de medewerking aan het coherentiemechanisme van artikel 63 AVG, maken het voorwerp uit van besprekingen tussen de bevoegde overheden. Deze afspraken zullen, onder meer, de samenwerking tussen de GBA en de VTC vastleggen en het coherentie- en het vertegenwoordigingsmechanisme *verder concretiseren*.

Tot op heden is nog geen antwoord aan de Europese Commissie bezorgd."

Pas nadat in een "officiële kennisgeving namens België"[11] aan de Europese Commissie is meegedeeld dat de Vlaamse toezichtcommissie is opgericht als een toezichthoudende autoriteit en wat de bevoegdheid ervan is (en dus de bevoegdheidsverdeling met de Gegevensbeschermingsautoriteit), in antwoord op de eerste en de tweede vraag van de Europese Commissie, kan ze officieel akte nemen van de instelling van de Vlaamse toezichtcommissie als toezichthoudende autoriteit.

Met betrekking tot de derde vraag van de Europese Commissie wordt verwezen naar de opmerkingen 4.2 en 4.3.

4.2. Wat betreft de verplichting om een toezichthoudende autoriteit aan te wijzen die de verschillende Belgische toezichtautoriteiten in het Europees Comité voor gegevensbescherming moet vertegenwoordigen, overeenkomstig de artikelen 51, lid 3, en 68, lid 4, AVG, stelde het Grondwettelijk Hof zelf vast dat de Gegevensbeschermingsautoriteit thans de onderscheiden

[11] Zoals gevraagd door de Europese Commissie in haar antwoord op de kennisgeving van 2 maart 2023.

Belgische autoriteiten vertegenwoordigt.[12] Dat is ook met zoveel woorden bepaald in de artikelen 56/1 en 116 van de wet van 3 december 2017.

Los van de vraag of die aanwijzing van de Gegevensbeschermingsautoriteit tot stand is gekomen na samenspraak met de gemeenschappen en de gewesten,[13] moet worden vastgesteld dat die aanwijzing is gebeurd bij de voornoemde artikelen 56/1 en 116 van de wet van 3 december 2017 en bovendien niet in vraag wordt gesteld bij de ontworpen regeling, maar volledig onverlet wordt gelaten, in die zin dat wordt bepaald bij het ontworpen artikel 10/7, § 3, vijfde lid, van het decreet van 18 juli 2008 (artikel 3 van het voorontwerp), dat "de Vlaamse toezichtcommissie haar medewerking [verleent] aan de voormelde Gegevensbeschermingsautoriteit in functie van de rol van gezamenlijke vertegenwoordiger als vermeld in artikel 116 van de voormelde wet van 3 december 2017". De ontworpen regeling doet dan ook geen afbreuk aan de bestaande aanwijzing van de Gegevensbeschermingsautoriteit als enige vertegenwoordiger in het Europees Comité voor gegevensbescherming.

Van haar kant hoeft de federale overheid de aanwijzing van de Gegevensbeschermingsautoriteit als vertegenwoordiger van de Vlaamse toezichtcommissie in het Europees Comité voor gegevensbescherming niet opnieuw te formaliseren, aangezien kan worden aangenomen dat de artikelen 56/1 en 116 van de wet van 3 december 2017 die vertegenwoordigende rol voor alle Belgische toezichthoudende autoriteiten, ook eventuele toekomstige, bevestigt.

De conclusie is dan ook dat het volstaat dat aan de Europese Commissie wordt meegedeeld dat geen wijziging wordt aangebracht aan de vertegenwoordiging, door de Gegevensbeschermingsautoriteit, van de Belgische toezichthoudende autoriteiten in het Europees Comité voor gegevensbescherming,[14] gelet op hetgeen ter zake wordt bepaald in het aan te nemen decreet.

4.3. Het vereiste dat een procedure moet worden vastgesteld om ervoor te zorgen dat de Vlaamse toezichtcommissie de regels in verband met het in artikel 63 AVG bedoelde coherentiemechanisme naleeft, waaraan het Grondwettelijk Hof refereert,[15] stamt uit artikel 51, lid 3, AVG.

Dat coherentiemechanisme wordt geregeld in de artikelen 63 en volgende AVG. Het mechanisme moet ervoor zorgen "dat deze verordening in de gehele Unie consequent wordt toegepast".[16] Het houdt in dat het Europees Comité voor gegevensbescherming, enerzijds, advies geeft over bepaalde door de toezichthoudende autoriteiten mee te delen onderwerpen[17] en,

---

[12] GwH 16 februari 2023, nr. 26/2023, B.30.8, tweede alinea, met verwijzing naar https://edpb.europa.eu/about-edpb/about-edpb/members_nl#member-be.

[13] Zoals de Raad van State heeft opgemerkt in adv.RvS 63.192/2 van 19 april 2018 over een voorontwerp dat heeft geleid tot de wet van 30 juli 2018 'betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens', *Parl.St.* Kamer 2017-18, nr. 54-3126/001, 411.

[14] Zie https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/burger/de-autoriteit/andere-autoriteiten.

[15] GwH 16 februari 2023, nr. 26/2023, B.30.7 en B.30.8.

[16] Overweging 135 bij de AVG.

[17] Artikel 64, lid 1, AVG.

anderzijds, op verzoek van een toezichthoudende autoriteit, de voorzitter van het Comité of de Europese Commissie, aangelegenheden van algemene strekking of met rechtsgevolgen in meer dan één lidstaat onderzoekt wanneer een bevoegde toezichthoudende autoriteit haar verplichtingen tot wederzijdse bijstand overeenkomstig artikel 61 AVG, of tot gezamenlijke werkzaamheden overeenkomstig artikel 62 AVG, niet nakomt.[18] In afwachting van het advies kan het ontwerpbesluit van de betrokken toezichthoudende autoriteit niet worden genomen.[19] Indien de toezichthoudende autoriteit het advies niet volgt of niet vraagt wanneer het is voorgeschreven, stelt het Comité een bindend besluit vast.[20] Er is ook voorzien in een spoedprocedure wanneer er dringend moet worden opgetreden om de rechten en vrijheden van betrokkenen te beschermen.[21]

Naast de vertegenwoordiging van de Belgische toezichthoudende autoriteiten in het Europees Comité voor gegevensbescherming door de Gegevensbeschermingsautoriteit (zie opmerking 4.2), veronderstelt de volledige uitwerking van deze regeling in de interne Belgische rechtsorde dat elke andere Belgische toezichthoudende autoriteit mee instaat voor de bezorging van de ontwerpbesluiten die moeten worden meegedeeld aan het Comité en van de relevante informatie in dat verband,[22] dat ze haar ontwerpbesluit niet aanneemt vooraleer het Comité zijn advies heeft gegeven[23] of zijn besluit heeft genomen,[24] dat ze meedeelt of en in welke mate met het advies rekening kan worden gehouden[25] en dat ze zich voegt naar een bindend besluit van het Comité.[26]

Het ontworpen artikel 10/7, § 3, vierde en vijfde lid, van het decreet van 18 juli 2008 (artikel 3 van het voorontwerp) bepaalt dat de Vlaamse toezichtcommissie samenwerkt met en haar medewerking verleent aan de Gegevensbeschermingsautoriteit. Die ontworpen bepalingen kunnen weliswaar geen verplichtingen opleggen aan de Gegevensbeschermingsautoriteit, maar kunnen zo worden begrepen dat aan de Vlaamse toezichtcommissie wordt opgelegd om de nodige medewerking te verlenen aan de Gegevensbeschermingsautoriteit in zoverre die bij het coherentiemechanisme is betrokken of bepaalde mededelingen via de Gegevensbeschermingsautoriteit moeten gebeuren. Wel is het raadzaam om in de ontworpen bepalingen meer uitdrukkelijk te verwijzen naar het coherentiemechanisme, zodat duidelijk tot uiting komt dat de Vlaamse toezichtcommissie is onderworpen aan de verplichtingen die de AVG ter zake bevat.

4.4. De conclusie is dan ook dat, onder voorbehoud van wat is uiteengezet in opmerking 4.1, voorlaatste alinea, de ontworpen regeling volstaat om te voldoen aan de door het Grondwettelijk Hof geschetste voorwaarden opdat de Vlaamse toezichtcommissie overeenkomstig de vereisten van de AVG kan instaan, in de plaats van de Gegevensbeschermingsautoriteit, voor

[18] Artikel 64, lid 2, AVG.

[19] Artikel 64, lid 6, AVG.

[20] Artikel 65 AVG.

[21] Artikel 66 AVG.

[22] Artikel 64, leden 1 en 4, AVG.

[23] Artikel 64, lid 6, AVG.

[24] Artikel 65, lid 4, AVG.

[25] Artikel 64, lid 7, AVG.

[26] Artikel 65, lid 2, AVG.

de verplichting tot raadpleging van een toezichthoudende autoriteit, wat betreft Vlaamse regelgeving.

Ook indien het verkieslijk zou zijn dat de federale overheid, de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest een samenwerkingsakkoord zouden sluiten om nadere afspraken te maken over de wijze waarop de Gegevensbeschermingsautoriteit en de Vlaamse toezichtcommissie samenwerken in het kader van het coherentiemechanisme, moet worden vastgesteld dat de ontworpen bepalingen volstaan als "nodige maatregelen (…) met het oog op het voldoen aan die uit de AVG voortvloeiende verplichtingen" zoals vereist door het Grondwettelijk Hof.[27]

Dat neemt niet weg dat als het de bedoeling zou zijn om bepaalde verplichtingen op te leggen aan de Gegevensbeschermingsautoriteit ten aanzien van de Vlaamse toezichtcommissie, daarvoor het sluiten van een samenwerkingsakkoord noodzakelijk is. Bovendien vereist het opleggen van verplichtingen aan toezichthoudende autoriteiten het optreden van de wetgever, zodat een dergelijk samenwerkingsakkoord de instemming bij wet zou behoeven. In die zin heeft het Grondwettelijk Hof ook in het voormelde arrest vermeld dat de bevoegde overheden bij het nemen van de nodige maatregelen om te voldoen aan de verplichtingen die voortvloeien uit de AVG rekening moeten houden "met de bepalingen van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 die betrekking hebben op de samenwerking tussen de federale overheid, de gemeenschappen en de gewesten en, in voorkomend geval, met de uit die bepalingen en uit het evenredigheidsbeginsel voortvloeiende verplichtingen tot het sluiten van samenwerkingsakkoorden".[28]

Opdat de permanente vertegenwoordiging van België bij de Europese Unie een volledig antwoord kan geven op de in opmerking 4.1 weergegeven vragen van de Europese Commissie, is een afstemming met de federale overheid vereist. Indien door het uitblijven van medewerking van de federale overheid zou worden verhinderd dat de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest hun door het Grondwettelijk Hof erkende bevoegdheid kunnen uitoefenen "om een toezichthoudende instantie op te richten die belast is met het toezicht op de naleving van zowel de algemene federale regelgeving die als minimumregeling geldt in de aan gemeenschappen en de gewesten toegewezen aangelegenheden, als het toezicht op de naleving van de specifieke en aanvullende regels die zij uitvaardigen voor de verwerking van persoonsgegevens in de aangelegenheden waarvoor zij bevoegd zijn",[29] zou dit op gespannen voet staan met het beginsel van de federale loyauteit, vervat in artikel 142 van de Grondwet.

DE GRIFFIER	DE VOORZITTER
Annemie GOOSSENS	Jeroen VAN NIEUWENHOVE

[27] GwH 16 februari 2023, nr. 26/2023, B.30.9.

[28] *Ibid.*, B.30.9.

[29] *Ibid.*, B.30.3.

ONTWERP VAN DECREET

ONTWERP VAN DECREET

Op voorstel van de Vlaamse minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management;

Na beraadslaging,

DE VLAAMSE REGERING BESLUIT:

De Vlaamse minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management is ermee belast, in naam van de Vlaamse Regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt:

Artikel 1. Dit decreet regelt een gemeenschaps- en gewestaangelegenheid.

Art. 2. In artikel 10/1, §2, van het decreet van 18 juli 2008 betreffende het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer, ingevoegd bij het decreet van 8 juni 2018, wordt het tweede lid vervangen door wat volgt:

"De Vlaamse Toezichtcommissie kan de Gegevensbeschermingsautoriteit, vermeld in artikel 3 van de wet van 3 december 2017 tot oprichting van de Gegevensbeschermingsautoriteit, verzoeken een lid af te vaardigen om een beraadslaging van de Vlaamse Toezichtcommissie als waarnemer bij te wonen.".

Art. 3. Aan artikel 10/7, §3, van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 8 juni 2018, worden een vierde en vijfde lid toegevoegd, die luiden als volgt:

"Met het oog op de consequente toepassing van de regelgeving over de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens werkt de Vlaamse Toezichtcommissie samen met de Gegevensbeschermingsautoriteit, vermeld in de wet van 3 december 2017 tot oprichting van de Gegevensbeschermingsautoriteit, en met de bevoegde toezichthoudende autoriteiten, vermeld in titel 2 en 3 van de wet van 30 juli 2018 betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens, die belast zijn met het toezicht op de verwerking van persoonsgegevens.

Ter uitvoering van artikel 51, lid 3, en artikel 68, lid 4, van de algemene verordening gegevensbescherming en in het kader van het coherentiemechanisme, vermeld in artikel 63 van de algemene verordening gegevensbescherming, verleent de Vlaamse Toezichtcommissie haar medewerking aan de voormelde Gegevensbeschermingsautoriteit in functie van de rol van gezamenlijke vertegenwoordiger als vermeld in artikel 116 van de voormelde wet van 3 december 2017.".

Art. 4. Dit decreet treedt in werking op de dag van de bekendmaking ervan in het Belgisch Staatsblad.

Brussel, 23 februari 2024.

De minister-president van de Vlaamse Regering,
Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur,
Digitalisering en Facilitair Management,

Jan JAMBON